

Beeld en Geluid stelt Japanse propagandafilms 1941-1945 beschikbaar

Geconfisqueerd oorlogsmateriaal 75 jaar na bevrijding Nederlands-Indië online

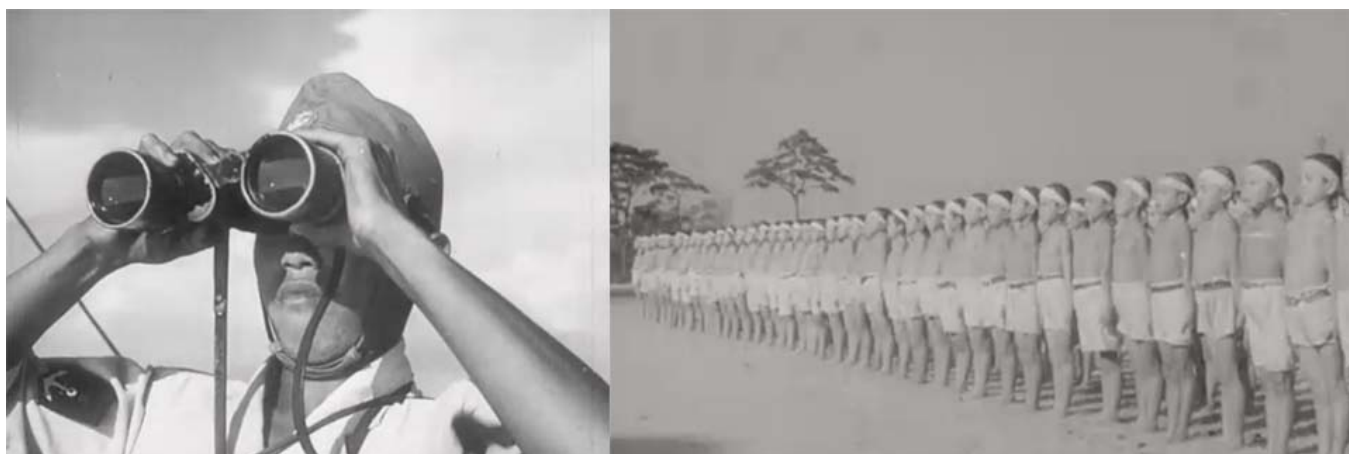
Still uit Djawa Baharoe (6) 1943, Djawa Eiga Kosha

Hilversum, 1 september. Een unieke collectie van zeventig Japanse weekjournaals uit de jaren 1941-1945 is vanaf vandaag online vrijgegeven door Beeld en Geluid. De door Japanners gemaakte propagandafilms uit het voormalig Nederlands-Indië zijn geconfisqueerd oorlogsmateriaal en tonen nieuws over politieke ontwikkelingen en de oorlog in Zuidoost-Azië. De (Japanse) auteursrechten zijn vervallen, waardoor deze films in het publieke domein zijn en open online beschikbaar worden gesteld. Met deze beschikbaarstelling biedt Beeld en Geluid publiek, onderzoekers en onderwijsinstellingen wereldwijd de gelegenheid om de films te gebruiken voor onderzoek.

Bijzondere Japanse propaganda

Een groot deel van de films heeft een educatief propagandistisch karakter en was erop gericht om de Indonesiërs de Japanse taal en cultuur bij te brengen en gezondheid en hygiëne van de bevolking te verbeteren.

Veel van de films zijn onder dwang vervaardigd in de Nederlandse studio Multifilm Batavia, die al voor de Japanse bezetting in Jakarta was gevestigd. Deze studio, onder leiding van de Nederlandse filmpionier Jan Cornelis Mol, was in die tijd technisch en artistiek vooraanstaand. Mol beheerste diverse technieken zoals micro-cinematografie, versneld en vertraagd filmen, time-lapse, het gebruik van animaties en had ook een duidelijke artistieke inslag. De Japanners dwongen Mol hen te helpen bij het vervaardigen van de Japanse propagandafilms. Mede door de invloed en technieken van Mol zijn de Japanse propagandafilms niet alleen historisch, maar ook film- en cultuurhistorisch van bijzondere betekenis.

Links: still uit Hari Pertemoeam Dengan Keloearga (01-04-1940), Nippon Eigasha

Rechts: still uit Bojtalosi (1940)

Geconfisqueerd oorlogsmateriaal

Deze collectie betreft geconfisqueerd oorlogsmateriaal. De films dateren uit de periode 1941-1945 en zijn afkomstig uit het voormalige Nederlands-Indië. Hier werden zij tijdens de Japanse bezetting door de Sendendu, de propaganda-afdeling van het Japanse militaire bestuur op Java, gebruikt om onder de lokale bevolking filmpropaganda te voeren. Kort na de Japanse capitulatie op 15 aug 1945 is een groot aantal van deze Japanse propagandafilms door de Nederlandse autoriteiten in Indonesië geconfisqueerd en naar Nederland verscheept. De films zijn deel gaan uitmaken van de collectie van het RIOD (later NIOD), waarbij zij na verloop van tijd ter conservering in beheer zijn gegeven bij het toenmalig Film- en Fotoarchief van de RVD, een van de rechtsvoorgangers van Beeld en Geluid. Beeld en Geluid heeft de films in beheer, gedigitaliseerd en vanaf vandaag online beschikbaar gesteld.

De beschikbaarstelling is mede mogelijk door voorafgaand onderzoek in samenwerking met NHK Enterprises, de Japanse publieke omroep.

Het materiaal is beschikbaar via:

- [YouTube](#)
- [Zoeken.beeldengeluid.nl](#)
- [In.beeldengeluid.nl](#)
- [Openbeelden.nl](#)
- [Beeld en Geluid op school](#)

Lees meer over de Japanse propagandafilms uit Nederlands-Indië van 1941-1945:

www.beeldengeluid.nl/japan

Lees meer over Jan Cornelis Mol: www.beeldengeluid.nl/tilt/jc-mol-nederlandse-filmpionier-japanse-propagandamaker

Links: still uit Pengawal Gerak (1942), Gerik Moesoeh Di Laoet

Rechts: still uit Pembasmian Malaria, Nippon Eigasha

Programmering Beeld en Geluid Den Haag

Beeld en Geluid organiseert in Den Haag een programma over media, beeldvorming en perspectieven op deze roerige periode en de betekenis van het Indische verleden voor de huidige generaties. Vanaf half augustus tot 2021 staan er diverse programma's op de agenda, zoals een talkshow met o.a. Dinand Woesthoff op 25 september. Meer informatie over het programma en tickets: denhaag.beeldengeluid.nl/indie-in-beeld/

OVER NEDERLANDS INSTITUUT VOOR BEELD EN GELUID

Beeld en Geluid is het toonaangevende instituut voor media. Een inspirerende, creatieve en toegankelijke ontmoetingsplek voor professionals en particulieren; online, in ons museum en soms op locatie. We zijn een van de grootste archieven ter wereld en we bewaren diverse soorten media, zoals radio- en televisieprogramma's, video(games), geschreven pers, politieke prenten, gifjes, websites en objecten. Beeld en Geluid is één van de autoriteiten die objectief het Nederlandse medialandschap in kaart brengt en actuele ontwikkelingen belicht vanuit media-historisch perspectief. Zo laten we zien welke impact media hebben op ieders leven. Dat doen we met een groot aantal partners, zoals creatieve mediamakers, knappe deskundigen, betrokken bedrijven en relevante influencers. Op die manier dragen we samen bij aan een mediawijzere wereld.

 pr.co

Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid